

5. Ένωσε κάθε επίθετο με ένα ουσιαστικό:

νόστιμη	•	• κυπαρίσσι
γρήγορος	•	• σούπα
ευγενικό	•	• άνθρωπος
ψηλό	•	• αθλητής
υπέροχη	•	• παιδί
πονηρός	•	• θέα

6. Με τα ζευγάρια «επίθετο-ουσιαστικό» που έφτιαξες στην προηγούμενη άσκηση να γράψεις προτάσεις:

7. Να βρεις τα επίθετα του κειμένου και να τα υπογραμμίσεις:

Μένω σ' ένα στενό της Πλάκας από τότε που γεννήθηκα. Σ' ένα σκοτάδι γραφικό κάτω από την Ακρόπολη και τον Παρθενώνα. Το σπίτι μας είναι παλιό και ετοιμόρροπο κι ο κήπος μας τόσο μικρός, που μόνο όνειρα μπορείς να καλλιεργήσεις. Γλάστρες με κόκκινα γεράνια και βιγκόνιες, ένα κίτρινο γιασεμί κρύβουν τους τοίχους το πρωί με τον ήλιο. Μα το σούρουπο, όταν πέφτουν τα γιούλια και οι μενεξέδες του δειλινού, φαίνεται σχετικά καινούριο.

8. Να γράψεις τα επίθετα της άσκησης 7 στα τρία γένη:

αρσενικό
ο γραφικός

θηλυκό
η γραφική

ουδέτερο
το γραφικό

Όνοματεπώνυμο:.....

ΤΑ ΠΑΙΔΙΚΑ ΜΟΥ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

1. Στις παρακάτω προτάσεις συμπληρώνω σωστά τις **καταλήξεις**.

- ☐ Κάθε πρωί πίνουμ.... γάλα και τρώμ... μία φρέτα ψωμί.
- ☐ Εγώ όταν παίζ...., προσέχ... μην πέσ... και χτυπήσ....
- ☐ Το χειμώνα, όταν κοιμάμ...., σκεπάζομ... με δυο κουβέρτες.
- ☐ Το καλοκαίρι δροσιζόμαστ..., κάνοντας βουτιές στη θάλασσα.
- ☐ Μην κρύβεστ.... σε επικίνδυνες κρυψώνες.
- ☐ Ο σκύλος γαβγίζ..... και η γάτα νιαουρίζ.....
- ☐ Ο παππούς κάθεται.... στην πολυθρόνα και ξεκουράζετ....
- ☐ Εσύ όταν προσέχ..... δύσκολα κάν..... λάθος.

2. Να συμπληρώσεις τις παρακάτω στήλες.

Ενεργητική φωνή	Παθητική φωνή
χτενίζω	
	δένομαι
κουρεύω	
κουράζω	
	σέρνομαι
αφήνω	
ανακατεύω	
κόβω	
	βάφομαι
κρύβω	
	σηκώνομαι
	πληρώνομαι
γράφω	
κλείνω	

- Τα ρήματα που τελειώνουν σε:
 -ίνω και -ίνομαι: πίνω, δίνω, κρίνω, γίνομαι
 -ήνω και -ήνομαι: εβήνω, στήνω, αφήνω, ψήνομαι
 -είνω και -είνομαι: κλείνω, κλείνομαι
 -ύνω και -ύνομαι: λύνω, λύνομαι, μαλύνω, διευθύνω, μεθεθύνω
- Τα ρήματα που τελειώνουν σε -ιάζω και -ιάζομαι γράφονται με -ι.
 π.χ. τεμπελιάζω, κοπιιάζω, αγκαλιάζομαι
Ε ξ α ι ρ ο ύ ν τ α ι : αδειιάζω, μονοιάζω, μοιάζω, νοιάζομαι, χρειιάζομαι κ.ά

Ασκήσεις

1. Να γράψεις τα ρήματα από το πλαίσιο στη σωστή στήλη.

κοιμάμαι, αγγίζω, ξύνω, ψήνομαι, αφήνω, ράβω,
 σκέφτομαι, σκουπίζω, χτενίζομαι, βάφομαι, σηκώνω, πληγώνομαι

Ενεργητική φωνή

.....

.....

.....

.....

.....

Παθητική φωνή

.....

.....

.....

.....

.....

3. Να συμπληρώσεις τα κενά με -με ή -μαι.

- α) Έρχο..... να δού..... μαζί τον αδελφό.
 β) Πήγα..... όλοι μαζί να αγοράσου..... ρούχα.
 γ) Θα εί..... απέναντι. Πρέπει να βρού..... και τους άλλους.

4. Να συμπληρώσεις τα κενά με -τε ή -ται.

- α) Το ιατρείο βρίσκε..... κοντά στην πλατεία.
 β) Από εδώ που καθόμασ..... φαίνε..... το γήπεδο.
 γ) Μη μιλά..... δυνατά, γιατί κοιμά..... το μωρό.

Αντίθετα

Οι λέξεις που έχουν αντίθετη σημασία, δηλαδή εντελώς διαφορετική, λέγονται **αντίθετες λέξεις** ή **αντίθετα**.

π.χ. μαύρο – άσπρο, ψηλός – κοντός, κρύο – ζέστη

Ασκήσεις

1. Να γράψεις δίπλα από κάθε λέξη την αντίθετή της.

φτωχός	πίσω
εχθρός	ζεστός
φως	πηγαίνω

2. Συμπλήρωσε Σ (Σωστό) ή Λ (Λάθος) για τα παρακάτω ζευγάρια αντίθετων λέξεων.

α) όμορφος – ωραίος (...)	β) νύχτα – μέρα (...)
γ) κοντά – μακριά (...)	δ) μισώ – αγαπώ (...)
ε) φασαρία – ησυχία (...)	στ) δουλειά – εργασία (...)

Σύνθετες λέξεις

Η λέξη που δημιουργείται αν ενώσουμε δύο απλές λέξεις λέγεται **σύνθετη**. Κάθε λέξη που δεν είναι σύνθετη είναι **απλή**.

π.χ. παιδί (απλή λέξη)

πλούσιος + παιδί → πλουσιόπαιδο (σύνθετη λέξη)

Οι απλές λέξεις που ενώνονται λέγονται **συνθετικά**.

π.χ. βουνό + κορφή → βουνοκορφή
(απλή) (απλή) (σύνθετη)

↓ ↓
α' συνθετικό β' συνθετικό

Τι να προσέξω στην ορθογραφία!!!

Πολλές φορές κατά τη σύνθεση δύο λέξεων γίνεται κάποια αλλαγή. Τα δύο συνθετικά ενώνονται με το φωνήεν ο.

π.χ. μπαλκόνι + πόρτα → μπαλκονόπορτα